

PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI i KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
W KATOWICACH

40-024 Katowice, ul. Powstańców 41a
Tel./Fax (0-32) 256-46-96, Tel./Fax (0-32) 255-26-47, Tel./Fax (0-32) 255-44-04
E-mail: katowice@uokik.gov.pl

Katowice, dn. 12.12.2003r.

RKT-61-s-108/03/SG

DECYZJA Nr RKT-58/2003

I. Na podstawie art. 23 c ust. 1 w związku z art. 23 a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. z 2002r. Nr 18, poz. 172; Dz.U. z 2003r. Nr 6, poz. 68) po przeprowadzeniu postępowania wszczętego z urzędu w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działanie Mieczysława C. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Cobra – Okna, z siedzibą w Świętochłowicach polegające na tym, że w umowie pod nazwą „Zamówienie – umowa z dnia .....” Mieczysław C. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Cobra – Okna stosuje postanowienie wzorca umownego, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umów, uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c. tj.: „*Wszelkie spory wynikające z niniejszej umowy podlegają rozstrzygnięciu Sądu Powszechnego właściwego dla siedziby sprzedającego.*” i **nakazuje się** zaniechanie jej stosowania.

II. Na podstawie art. 23 c ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. z 2002r. Nr 18, poz. 172; Dz.U. z 2003r. Nr 6, poz. 68) po przeprowadzeniu postępowania wszczętego z urzędu w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

określa się Mieczysławowi C. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Cobra – Okna, środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w celu wykonania nakazu, polegające na zaniechaniu stosowania we wzorcach pod nazwą „Zamówienie – umowa z dnia .....”, oraz w umowach niewykonanych w dacie uprawomocnienia się niniejszej decyzji postanowienia wskazanego w pkt I sentencji, wpisanego do rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c.

III. Na podstawie art. 72 w związku z art. 75 i art. 80 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. z 2002r. Nr 18, poz. 172; Dz.U. z 2003r. Nr 6, poz. 68), po przeprowadzeniu postępowania wszczętego z urzędu w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:
postanawia się zobowiązać Mieczysława C. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Cobra – Okna, do poniesienia kosztów niniejszego postępowania w wysokości 21 zł (słownie złotych: dwadzieścia jeden).

Uzasadnienie

W dniu 10.09.2003r. wszczęte zostało z urzędu w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej Organem Antymonopolowym) postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, w związku z podejrzeniem podejmowania przez Mieczysława C. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Cobra – Okna, bezprawnych działań noszących znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Postępowanie zostało wszczęte na skutek informacji uzyskanych w toku przeprowadzonego przez Organ Antymonopolowy postępowania wyjaśniającego w sprawie ustalenia czy nastąpiło naruszenie przepisów ustawy uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowy interes konsumentów (o sygn. akt RKT-61-65/03/SG) wszczętego po analizie skargi konsumenta z Chorzowa, która wpłynęła do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Katowicach.

W wyniku analizy dokumentów zebranych w toku postępowania wyjaśniającego oraz antymonopolowego ustalono, że Mieczysław C. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą Cobra – Okna (dalej jako Mieczysław C. albo Cobra – Okna) (karta nr 6). W toku analizy wzorca umowy pod nazwą „Zamówienie – umowa z dnia .....” (karta nr 7) stwierdzono także, iż Cobra – Okna stosuje postanowienie o treści „*Wszelkie spory wynikające z niniejszej umowy podlegają rozstrzygnięciu Sądu Powszechnego właściwego dla siedziby sprzedającego.*”. Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrokiem z dnia 31.01.2003 r. o sygn. akt XVII Amc 31/02 uznał za niedozwolone postanowienie o treści „*Wszelkie spory wynikłe na tle zawartej umowy podlegają wyłączności sądu powszechnego dla siedziby firmy przyjmującej zamówienie.*”, które w dniu 30.06.2003r., w pozycji 41, zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone.

Mieczysław C. nie ustosunkował się do zarzutu postawionego w postanowieniu o wszczęciu postępowania. Nie skorzystał także z możliwości zapoznania się z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy mimo wystosowanego zawiadomienia (karta nr 14).

Organ Antymonopolowy zważył co następuje.

Zgodnie z art. 23 a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów w art. 23 a ust. 2 stanowi, że za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwą lub wprowadzającą w błąd reklamę i inne czyny nieuczciwej konkurencji godzące w zbiorowe interesy konsumentów. Zbiorowe interesy konsumentów podlegają zatem ochronie przed godzącymi w nie naruszeniami polegającymi na sprzecznych z prawem (zakazanych przez przepisy innych ustaw) działaniach przedsiębiorców. Przesłankami zastosowania art. 23 a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji konsumentów w przedmiotowej sprawie jest wykazanie bezprawności działań przedsiębiorcy polegających na naruszeniu zbiorowych interesów konsumentów. Wobec powyższego, aby określone zachowanie mogło zostać uznane za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest łączne spełnienie dwóch przesłanek:

- bezprawne działanie przedsiębiorcy,
- działanie powyższe narusza zbiorowe interesy konsumentów.

Przedmiotem postawionego przez Organ Antymonopolowy zarzutu było podejmowanie przez Mieczysława C. bezprawnych działań noszących znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, co może stanowić naruszenie art. 23 a ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w ten sposób, że stosuje postanowienie wzorca umownego, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umów, uznanych za niedozwolone tj.: „*Wszelkie spory wynikające z niniejszej umowy podlegają rozstrzygnięciu Sądu Powszechnego właściwego dla siedziby sprzedającego.*”.

Jak to już wspomniano art. 23 a ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stanowi, że za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego. Przez stosowanie niedozwolonych postanowień umownych rozumieć należy realizowanie zawartej umowy w oparciu o zakazane postanowienia. Jak wykazano powyżej, przedsiębiorca naruszył prawo poprzez stosowanie zakazanych postanowień wpisanych do rejestru niedozwolonych postanowień umownych. Posługiwanie się postanowieniem, które zostało wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych, po uznaniu go przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone, jest zakazane z mocy prawa.

Zgodnie z art. 479⁴⁵ § 1 i § 2 k.p.c. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów prowadzi na podstawie prawomocnych wyroków uwzględniających powództwo w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, rejestr postanowień wzorców uznanych za niedozwolone. Zgodnie z § 3 rejestr ten jest jawny. Zgodnie z ww. zapisami każdy z przedsiębiorców może uzyskać stosowne informacje, o ile dochowa należytej staranności. Ułatwieniem jest publikacja ww. rejestru w formie elektronicznej na stronie www.uokik.gov.pl, co oznacza, że dostęp do ww. informacji jest bardzo łatwy. Niejako na marginesie należy dodać, iż bardzo istotną wskazówką co do dopuszczalności zapisów w taki czy inny sposób ograniczających właściwość miejscową sądu stanowią zapisy art. 385³ pkt 23 k.c. w powiązaniu z art. 27 k.p.c. do 46 k.p.c.

Ze względu na rozszerzoną skuteczność klauzul (art. 479⁴³ k.p.c. – wyrok prawomocny ma skutek wobec osób trzecich od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c.), spełniają one funkcję podobną do przepisów prawa. Tak więc, dokonując oceny treści postanowień umownych wykorzystywanych przez przedsiębiorców we wzorcach umownych należy wykorzystywać reguły interpretacji wykształcone w nauce prawa i praktyce orzeczniczej (wykładnia językowa, systemowa, funkcjonalna i inna). Stąd też, niedozwolone będą takie postanowienia umów, które mieszczą się w „hipotezie” klauzuli wpisanej do rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię. Nie jest zatem konieczna dokładna, literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej. Treść klauzuli wpisanej do rejestru brzmi: „*Wszelkie spory wynikłe na tle zawartej umowy podlegają wyłączności sądu powszechnego dla siedziby firmy przyjmującej zamówienie.*”. Analiza porównawcza zapisów ww. klauzuli z klauzulą stosowaną przez Cobra – Okna pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków. Zarówno klauzula wpisana do rejestru jak i klauzula stosowana przez Cobra – Okna wskazuje na poddanie sporów pod rozstrzygnięcie sądu, którego właściwość określona jest według siedziby przedsiębiorcy, który ww. zapis stosuje. Różnice, które występują w przedmiotowych zapisach wynikają wyłącznie z zastosowania odmiennej stylistyki i w żaden sposób analiza ich treści nie pozwala na wyciągnięcie odmiennych wniosków. Każdy zatem spór związany z zawartą umową podlegać będzie rozstrzygnięciu podejmowanemu przez sąd właściwy dla oferenta. Każdy z ww. zapisów wyłącza rozpoznanie sprawy przez sąd właściwy miejscowo w przypadku gdy miejsce zamieszkania lub siedziby konsumenta będzie inne niż siedziba Cobra – Okna, gdyż zapis taki w określonych wypadkach wyłącza stosowanie art. 27 § 1 k.p.c. i z tego względu konsument może być zmuszony do prowadzenia procesu przed sądem w miejscowości odległej od swojego miejsca zamieszkania, co w świetle ww. przepisu jest niedopuszczalne.

Przedmiotowy zapis wyłącza także rozpoznanie sprawy przed sądem właściwym według właściwości przemiennej w świetle art. 33, 34, 35 k.p.c.

Porównanie dwóch przytoczonych powyżej zapisów pozwala zatem na stwierdzenie, iż ich treść w istocie nie różni się w sposób pozwalający na stwierdzenie, iż zapis zawarty w umowie Cobra – Okna z konsumentem stanowi zapis, którego wykorzystanie we wzorcach umów nie zostało zakazane. Zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy i organy państwowe, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Sąd orzekając co do postanowienia, iż jest to niedozwolone postanowienie umowne stwierdza, iż kształtuje ono prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, równocześnie rażąco naruszając jego interesy. Praktyka polegająca na realizacji umów zawartych z konsumentami i zawierających niedozwolone postanowienia umowne, a także ewentualne zamieszczanie w nowo zawieranych umowach, postanowień, które zostały wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych, narusza zbiorowy interes konsumentów. W związku z powyższym należało orzec jak w punkcie I sentencji.

Zgodnie z art. 23 c ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów Organ Antymonopolowy w decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w celu zapewnienia wykonania nakazu zaniechania jej stosowania.

W związku z powyższym, by usunąć trwające skutki naruszenia zbiorowych interesów konsumentów Mieczysław C., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Cobra – Okna, powinien nie tylko wprowadzić zmiany we wzorcu umowy pod nazwą „Zamówienie – umowa z dnia .....”, polegające na usunięciu z nich postanowienia wpisanego do rejestru postanowień wzorców umów, uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c., a następnie stosować zmienione wzorce umowne przy zawieraniu nowych umów ale także odpowiednio zmienić treść umów już zawartych, które nie zostały jeszcze wykonane w dacie uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Stąd należało orzec jak w punkcie II sentencji decyzji.

Zgodnie z art. 75 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Organ Antymonopolowy rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 72 ustawy, jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i w jego wyniku Organ Antymonopolowy stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, zobowiązany jest ponieść koszty postępowania.

Postępowanie w sprawie stosowania przez Mieczysława C. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Cobra – Okna praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostało wszczęte z urzędu. W wyniku tego postępowania Organ Antymonopolowy w punkcie I sentencji decyzji stwierdził naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kosztami niniejszego postępowania dla Organu Antymonopolowego, są wydatki w wysokości 21 zł związane z korespondencją pomiędzy Organem Antymonopolowym, a ww. przedsiębiorcą. W związku z powyższym Organ Antymonopolowy postanowił obciążyć Mieczysława C. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Cobra – Okna kosztami postępowania w wysokości 21 zł (słownie złotych: dwadzieścia jeden).

Stąd należało orzec jak w punkcie III sentencji.

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000, w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Na postanowienie zawarte w punkcie III niniejszej decyzji, na podstawie art. 78 ust. 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 1 pkt 2 k.p.c. przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

Dyrektor Delegatury
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach
Alicja Kral